

σάκος

Τρίτη, 19 Ιουνίου 2012

5:57 πμ

Σημασία:

σάκος, -εος, -εϊ, -εα, -εσι(ν), ούδ (το) . Η μεγάλη επιμήκης ασπίδα.

Ομόηχο

σάκκος (ὄ) 1. σακκί, τσουβάλι 2. κόσκινο 3. σκληρό τρίχινο και πένθιμο εβραϊκό ρούχο

Εγκυκλοπαιδικά:

Είχε τέτοιο μέγεθος ώστε να καλύπτει όλο το σώμα μέγα τε στιβαρον τε ποικίλον, τετραθέλυμνον. Το κρεμούσαν σίς πλατες τους με τον [τελαμώνα](#). Το κάλυπταν με ειδικό κάλυμμα, που το αφαιρούσαν στή μάχη. Το σάκος κατασκευάζονταν από δέρμα βοδιών. η δε εξωτερική όψη καλύπτονταν με χαλκό για να αντέχει στα κτυπήματα και στα τρυπήματα από τα βέλη ή τα ακόντια. Η ασπίδα του Αίαντα είχε οκτώ χάλκινες στρώσεις και ήταν του τύπου σάκος.

Την ασπίδα του Αχιλλέα, που ήταν στρογγυλή τύπου ασπίς, ο Ήφαιστος την έκαμε από σκέτο χαλκό. Στο κεντρο της ασπίδας υπήρχε ο ομφαλός. Η ασπίδα του Αχιλλέα διαιρείτο σε ομόκεντρους κύκλους και κυλικούς τομείς, με ανάλογη διακόσμηση. Βλ. Εικόνα 1

Το Liddell & Scott. A Greek-English Lexicon. Αναφέρει ότι το σάκος ηταν κοίλο και ως εκ τούτου χρησιμοποιείτο από κάποιους ως σκεύος για την μεταφορά υγρών.

(it was concave, and hence sts. used as a vessel to hold liquid, σ. 1581)

Αναλογη χρήση και σημασια ειχε και το μσν. [σκουτέλλιον](#) (υποκ. του σκούτα=scuta ασπίς)

Επίθετα:

Το σάκος χαρακτηρίζεται με τα επίθετα: αίολον, παναίολον, παμφαίον. δαιδαλόεν, χάλκεον, σμερδαλέον, μελάνδετον και άλλα.

Επώνυμα

Σακάς : Ο κατασκευαστής ασπίδων ή ο μεταφέρων ασπίδας

Σακκάς: Ο κατασκευαστής σάκκων (σακκιών) ή ο μεταφέρων σάκκου (κν. χαμάλης). Γνωστός είναι ο αρχαίος φιλόσοφος Αμμώνιος Σακκάς.

Βλ. Κ. Π. Καβάφη «Από την σχολήν του περιωνύμου φιλοσόφου».

Έμεινε μαθητής του Αμμωνίου Σακκά δυο χρόνια·

αλλά βαρέθηκε και την φιλοσοφία και τον Σακκά.

Κατόπι μπήκε στα πολιτικά.

Μα τα παραίτησεν. Ήταν ο Έπαρχος μωρός·

κ' οι πέριξ του ξόανα επίσημα και σοβαροφανή·

τρισβάρβαρα τα ελληνικά των, οι άθλιοι.

Pasted from <http://www.stougiannidis.gr/images/byz_lex/armour/byz_armour4_aspis.htm>

Ετυμολογία:

Το Μέγα Ετυμολογικό^[8] αναφέρει 3 ετυμολογίες ως πιθανές:

1. Απο τους Σάκους, φυλή που πρώτη το ανακάλυψε.
2. Από το σάγην σάγος και σάκος. Το Λατινικό sagum χοντρό μανδύα, καρό, που χρησιμοποιείται από τους Γαλάτες, και τους Ισπανούς^[9]. Ο σημερινός σαγιάν^[10] ή χονδρή τσόχα, το **σαμαροσκούτι**.
Στον Πλούταρχο^[11] ο σάγος αναφέρεται ως ένδυμα.
«αὐτὸς δὲ σάγον ἔμπεπορημένος μέλανα περιήει, πενθεῖν τὴν τοῦ στρατεύματος αἰσχύνην λέγων», επίσης ο Πλούταρχος (Βιος Αντωνίου) λέει «ὄρασθαι, χιτῶνα εἰς μηρὸν ἕζωστο, καὶ μάχαιρα μεγάλη παρήρητο, καὶ **σάγος** περιέκειτο τῶν στερεῶν»
3. Απο το σαύω > σάκος όπως σώζω > σώκος

Σάκος, a shield.—Valck. from σάω, σέσακα, prop. to shake. Homer has Σακέσ-παλος, shield-shaking. (2) R. σάω, σώζω: As preserving the body from wounds. (3) 'Hebr. sek, to protect: ' Wr.

Να λαβουμε υποψη τον εβραϊκο σάκο που είναι ενδυμα και αναφέρεται διασπαρτα στην ΠΔ.

Ξενόγλωσσα

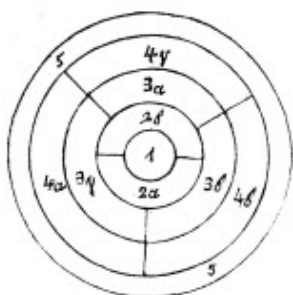
Αγγλικά: sago

Γαλλικά: sagou

Ιταλικά: sago <http://www.etimo.it/?term=sago&find=sago>

Λατινικά: sagum

Εικόνες:

- 1. κεντρο : οϋρανός, γη, θάλασσα.
- 2. Η πολη
 - α σε καιρο ειρήνης
 - β σε καιρό πολέμου,
- 3. ωρες (εποχές)
 - α. Άνοιξη άροτρον,
 - β. Θέρος, θερισμός,
 - γ. Φθινόπωρον Τρυγητός
- 4.
 - α. αγελη βωδιων
 - β. ποιμνια
- 5 Ωκεανός

Pasted from <http://www.stougiannidis.gr/images/byz_lex/armour/byz_armour4_aspis.htm>

Φράσεις:

Ο δὲ Μαρδοχαῖος ἐπιγνοὺς τὸ συντελούμενον διέρρηξεν τὰ ἱμάτια ἑαυτοῦ καὶ ἐνεδύσατο σάκκον καὶ κατεπάσατο σποδὸν καὶ ἐκπηδήσας διὰ τῆς πλατείας τῆς πόλεως ἐβόα φωνῇ μεγάλῃ· **αἴρεται ἔθνος μηδὲν ἠδικηκός**

Το να ντυθεί ένας εβραίος με σάκκον ήταν δείγμα πένθους η βαριάς θλίψης για κάποιο συμβάν.

Παροιμίες:

Συνώνυμα - Συγγενικά:

Ο αρχιερατικός σάκκος είναι άμφιο του επισκόπου στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Ετυμολογικά η λέξη αποδίδεται στην εβραϊκή λέξη «σακ» που σημαίνει «το ένδυμα της μετάνοιας και ταπείνωσης».

Αρχικά ο σάκκος ήταν επίσημο ένδυμα των Αυτοκρατόρων της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453, ο Οικουμενικός Πατριάρχης αντικατέστησε το πολυσταύριο φαιλόνιο, που ως τότε φορούσαν οι επίσκοποι, με το σάκκο, και στη συνέχεια τον ακολούθησαν όλοι οι επίσκοποι της Εκκλησίας. Αυτό έγινε για να καταδειχθεί ότι κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας ο Πατριάρχης με την Ιεραρχία συνέχιζαν, ως ένα βαθμό, την πολιτική οργάνωση του υπόδουλου λαού. (Ωμοίως και το αυτοκρατορικό στέμμα έγινε η μίτρα των επισκόπων).

Ο σάκκος συμβολίζει τη χλαίνα της ύβρεως του Κυρίου. Φέρει δώδεκα κουδουνάκια, που συμβολίζουν τη διδασκαλία των δώδεκα Αποστόλων, την οποία συνεχίζουν οι επίσκοποι.

Σακολέβα

Σακάκι

Αναφορές:

Βιβλιογραφία:

Copyright© 2012 by Aris Stougiannidis